

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 1. juni 2006

- ./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat vedr. det første møde i det styrende organ for FAOs internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug (Madrid, 12. – 16. juni 2006).

Med venlig hilsen

Marie Louise Flach de Neergaard

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

31. maj 2006

FVM 362

SAMLENOTAT

Det første møde i det styrende organ for FAOs internationale traktat om
plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug
(Madrid, 12. – 16. juni 2006)

1. Det første møde i det styrende organ for FAOs internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug (Madrid, 12. – 16. juni 2006), herunder forslag om beslutningsprocedure under traktaten, der indebærer flertalsafgørelser ved overvejende proceduremæssige spørgsmål.

Side 2

**NOTAT OM DET FØRSTE MØDE I DET STYRENDE ORGAN FOR FAOS
INTERNATIONALE TRAKTAT OM PLANTEGENETISKE
RESSOURCER FOR FØDEVARER OG JORDBRUG (MADRID, 12. –
16. JUNI 2006)**

- 1. Det første møde i det styrende organ for FAOs internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug (Madrid, 12. – 16. juni 2006), herunder forslag om beslutningsprocedure under traktaten, der indebærer flertalsafgørelser ved overvejende proceduremæssige spørgsmål.**
-

Nyt notat

Resumé

Det første møde i det styrende organ for FAO's internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug afholdes den 12.-16. juni 2006. På mødet skal der træffes beslutninger om adgangsbetingelser til plantegenetiske ressourcer, finansieringsstrategi, regler for efterlevelse af traktaten, administrative og finansielle regler for det styrende organ samt samarbejdsaftaler med en række institutioner på det plantegenetiske område. I relation til de administrative regler er der rejst forslag om, at visse spørgsmål af overvejende proceduremæssig karakter kan træffes ved flertalsafgørelse i traktatens styrende organ.

Baggrund

Danmark og EU har ratificeret FAOs internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug i 2003 (Folketingsbeslutning B 50), og i FAO-regi arbejdes der nu med at udmønte traktatens rammebetingelser.

Traktatens styrende organ afholder sit første møde den 12.-16. juni 2006 i Madrid, Spanien ("Madrid-mødet"). De lande, der har ratificeret traktaten (kontraherende parter), er repræsenteret i det styrende organ. Dags dato er det i alt 100 lande, herunder Danmark.

Nærhedsprincippet

Traktaten omhandler forhold, hvor Fællesskabet og medlemsstaterne har blandet kompetence. Det indebærer, at traktaten er ratificeret af både medlemsstaterne og af Fællesskabet, og at EU-formandskabet fremfører de fælles holdninger.

Formål og indhold

FAO-sekretariatet og to internationale FAO-arbejdsgrupper har udarbejdet de dokumentudkast, der skal danne grundlag for Madrid-mødets beslutninger. På mødet forventes der at blive truffet beslutning om adgangsbetingelser til plantegenetiske ressourcer, finansieringsstrategi, regler for efterlevelse af traktaten, administrative og finansielle regler for det styrende organ samt samarbejdsaftaler med en række institutioner på det plantegenetiske område. Flere af de udarbejdede udkast rummer

tekstforslag, som arbejdsgrupperne ikke kunne nå til enighed om, og som derfor vil skulle forhandles færdig på Madrid-mødet. Det styrende organ afholder, jf. traktatens tekst, ordinært møde senest igen om to år.

På Madrid-mødet skal nedenstående emner behandles.

1. Vedtagelse af en standardaftale om betingelserne for udveksling af plantegenetiske ressourcer ("standard Material Transfer Agreement", sMTA)

Adgangen til og udvekslingen af plantegenetiske ressourcer under traktatens system skal reguleres af en standardaftale, en såkaldt sMTA.

Traktatens parter skal stille plantegenetiske ressourcer i deres offentlige genbanker til rådighed i henhold til betingelserne i denne sMTA og brugere af plantegenetiske ressourcer (for eksempel planteforældre) skal acceptere betingelserne, før de kan få plantemateriale udleveret fra genbankerne. sMTA'en er en standardkontrakt mellem leverandør og modtager, som skal følge det udleverede plantemateriale.

De afgrøder, der skal inkluderes i traktatens system, er opført på et bilag til FAO-traktaten. Det drejer sig om en lang række fødevarer afgrøder, blandt andet de vigtigste kornsorter, nogle grønsager og frugt, foder-bælgplanter og fodergræsser. I alt 64 planteslægter er opført i bilaget.

Ifølge FAO-traktaten skal sMTA'en indeholde et krav til brugerne af de plantegenetiske ressourcer om økonomisk udbyttedeling. Økonomisk udbyttedeling betyder, at hvis en person/firma markedsfører et produkt (f.eks. en ny plantesort), der indeholder genetisk materiale med ophav i traktatens system, kan man blive pålagt at indbetale en del af det økonomiske udbytte fra salget af dette produkt til en central fond, som oprettes under administration af det styrende organ. Traktaten fastlægger, at håndhævelsen af jordbrugernes rettigheder, herunder andel i de fordele, som opstår ved udnyttelse af plantegenetiske ressourcer, påhviler de nationale regeringer.

Der er ikke krav om betaling, hvis produktet er frit tilgængeligt for videre forskning og forædling, som det automatisk er tilfældet med plantesorter, der er plantenyhedsbeskyttede i henhold til UPOV-konventionen. Denne form for intellektuel ejendomsret er i dag den mest brugte blandt danske og europæiske planteforældre. Betalingen kan derimod blive aktuel, hvis produktet patenteres af planteforælderen, da patentering ikke automatisk medfører, at produktet er frit tilgængeligt for videre forskning og forædling. Patentering anvendes i dag primært af forældre i Nordamerika.

I udkastet til sMTA er den overordnede struktur lagt fast, men udkastet indeholder nogle alternative formuleringer af en række delelementer primært relateret til betaling (dvs. hvis produktet ikke er frit tilgængeligt for videre forskning og forædling). Af væsentligst betydning er:

A. Hvad skal udløse krav om betaling til den ovenfor nævnte centrale fond:

Mulighed 1: Kravet om betaling udløses, blot der er genetisk materiale fra traktatens system tilstede i et produkt.

Mulighed 2: Kravet om betaling udløses, når mængden af genetisk materiale overstiger en vis procentdel (i udkastet, der skal drøftes på Madrid-mødet, er der foreslået 25 %) eller hvis det genetiske materiale har bidraget med værdifuld egenskab.

EU-Kommissionen foreslår at begge muligheder holdes åbne for forhandling på Madrid-mødet, men foretrækker mulighed 2, eventuelt med mulighed for at acceptere mindre end 25 %.

- B. Hvor stor indbetalingen til fonden i givet fald skal være, og hvordan den i praksis skal beregnes:

Mulighed 1: Der betales en procentandel af bruttoindkomsten ved salg, licensaftaler, kontrakter m.v. (Procentandelen er ikke angivet i udkastet, som skal drøftes på Madrid-mødet)

Mulighed 2: Der betales en procentandel af nettoindkomsten. (Procentandelen er ikke angivet i udkastet, der skal drøftes på Madrid-mødet).

Kommissionen foreslår, at begge muligheder holdes åbne for forhandling på Madrid-mødet, dog med en præference for mulighed 2. Kommissionen har ikke taget stilling til en procentsats.

- C. I hvilken udstrækning sMTA'en skal gælde, hvis den oprindelige modtager af det plantegenetiske materiale overdrager dette materiale til en tredjepart, mens det endnu er under udvikling (og dermed endnu ikke har medført betaling til systemets fond).

Mulighed 1: Den oprindelige modtager betaler til fonden, når materialet overføres til tredjeparten.

Mulighed 2: Tredjeparten overtager sMTA'en fra den oprindelige modtager, og dermed også forpligtigelsen til at betale til fonden.

Kommissionen holder begge muligheder åbne for forhandlinger, men har tilkendegivet, at man i forhandlingerne på punktet lægger vægt på, at der sikres et fair, simpelt og transparent system, der også sikrer, at der ikke sker dobbeltbetaling.

- D. I hvilken udstrækning og hvordan, det styrende organ skal skaffe sig indsigt i, om de enkelte udleveringsaftaler overholdes.

Mulighed 1: Det styrende organ og det multilaterale system udpeger en repræsentant (juridisk person), der har en monitoringsrettighed overfor de to parter, der har indgået sMTA'en.

Mulighed 2: Det styrende organ og det multilaterale repræsentant udpeger en repræsentant, som alene kan initiere løsning af strid mellem de to parter.

Kommissionen foretrækker mulighed 2, og under alle omstændigheder ønsker man ikke generelle og ubegrænsede monitoringsmuligheder i den sMTA, som EU grundlæggende ser som en aftale mellem en leverandør og en modtager.

2. Vedtagelse af en finansieringsstrategi ("funding strategy") for gennemførelsen af traktaten

FAO's udkast til finansieringsstrategi nævner en række kilder, hvorfra der kan hentes midler til aktiviteter til gennemførelse af traktaten. Disse er:

- Bidrag fra udviklede lande til udviklingslande
- Bidrag fra relevante internationale programmer og fonde (herunder "Global Crop Diversity Trust")
- Midler, der indbetales for kommerciel udnyttelse af plantegenetiske ressourcer til den centrale fond under administration af det styrende organ. (jf. pkt. 1.)
- Frivillige bidrag fra de kontraherende parter, den private sektor, NGO'er m.v.
- Finansielle ressourcer fra FAO's ordinære program.

Hertil kommer initiativer, der iværksættes i de enkelte lande for nationale midler, og som medvirker til traktatens opfyldelse.

Global Crop Diversity Trust (den globale fond for kulturplanternes mangfoldighed) er et vigtigt element i traktatens finansieringsstrategi. På Madrid-mødet skal der drøftes og eventuelt vedtages en formaliseret samarbejdsaftale mellem traktaten og Global Crop Diversity Trust. FAO's sekretariat har sammen med Global Crop Diversity Trust's sekretariat forud for Madrid-mødet udarbejdet et udkast til samarbejdsaftale, som ikke har været drøftet i EU eller FAO's regioner.

Finansieringsstrategien skal endvidere beskrive, hvordan de indkomne midler skal anvendes. I udkastet til finansieringsstrategi er nævnt foreløbig følgende fem hovedområder, som midlerne skal anvendes inden for:

- Institutions- og programopbygning
- In situ bevaring og udvikling af plantegenetiske ressourcer (dvs. bevaring på det naturlige voksested)
- Ex situ bevaring af plantegenetiske ressourcer (dvs. bevaring uden for det naturlige voksested, f.eks. i en genbank)
- Bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer
- Oplysning om FAO's traktat for de plantegenetiske ressourcer og efterlevelse af denne.

De konkrete tekster, der skal uddybe de ovenfor fem nævnte hovedområder, er endnu ikke udarbejdet, men FAO-sekretariatet har stillet forslag om, at det styrende organ på Madrid mødet opstiller en plan for teksternes udarbejdelse og vedtagelse.

Overordnet har Kommissionen udtrykt, at man arbejder for at sikre en transparent og effektiv finansieringsstrategi. Kommissionens holdning er, at man ser finansieringsstrategien som et vigtigt redskab til at gennemføre traktaten. Kommissionen finder imidlertid, at det foreliggende udkast i sin nuværende form ikke fremstår gennemarbejdet, da det blandt andet ikke har været drøftet detaljeret i FAO-arbejdsgruppen, hvilket det østrigske formandskab også har meddelt FAO sekretariatet forud for Madrid-mødet.

I denne meddelelse præciseres også, at EU's holdning er, at finansieringsstrategien – som det er formuleret i FAO's udkast - hverken *kan sikre* eller *garantere* tilstrækkelige ressourcer til implementering af traktaten, da dette vil kræve en juridisk status af finansieringsstrategien, som EU ikke finder, at strategien kan tillægges.

På den baggrund har Kommissionen med udgangspunkt i FAO's udkast valgt at udarbejde et alternativt udkast til finansieringsstrategi, som ud over ovenstående primært adskiller sig fra FAO's udkast ved, at det præciseres, at der skelnes klart mellem regler for midler det styrende organ kan disponere over, og regler for midler, som det styrende organ ikke selv disponerer over (f.eks. nationale eller regionale midler til det plantegenetiske område eller midler i internationale fonde, der har aktiviteter indenfor området). I førstnævnte tilfælde kan det styrende organ selv træffe afgørelse om midlernes fordeling, mens det styrende organ i det sidstnævnte tilfælde alene kan indgå samarbejdsaftaler og komme med henstillinger.

Kommissionen har lagt op til, at Kommissionens udkast danner basis for EU's forhandlinger i Madrid.

På Madrid-mødet forventes en vis uenighed blandt FAO-regionerne om, hvor forpligtende og hvor detaljeret finansieringsstrategien skal være, og det vurderes i EU-kredsen, at det kan være svært at nå vedtagelsen af en detaljeret finansieringsstrategi på Madrid-mødet.

3. Vedtagelse af procedurer, som skal sikre, at traktaten bliver efterlevet ("compliance")

I udkastet til efterlevelsescprocedure foreslås at etablere en komité bestående af to repræsentanter fra hver af FAOs syv regioner, som skal håndtere spørgsmål om manglende efterlevelse af traktaten. Komiteen skal undersøge de tilfælde, hvor der rejses tvivl om, hvorvidt en af de kontraherende parter efterlever traktaten. Hvis det viser sig, at traktaten ikke efterleves, skal komiteen foreslå, hvordan situationen kan afhjælpes, og vil få forskellige muligheder for at yde teknisk og rådgivningsmæssig støtte til det konkrete land. Intentionen er således, at efterlevelsen skal fremmes gennem tilbud om samarbejde og assistance. Dog opereres der i udkastet til efterlevelsescprocedurer også med muligheden for, at det styrende organ, efter anbefaling fra komiteen kan udstede en advarsel til den part, som ikke efterlever traktaten, ligesom tilfælde af manglende efterlevelse kan offentliggøres.

EU anbefaler en hurtig etablering af detaljerede efterlevelseshandlinger, hvilket det østrigske formandskab har meddelt FAO-sekretariatet forud for Madrid-mødet. I meddelelsen fra EU anføres endvidere, at EU finder det vigtigt, at:

- der etableres en forholdsvis lille og effektiv komite, bestående af tekniske og juridiske personer, som varetager hvervet qua deres personlige kapacitet
- en kontraherende part på vegne af sig selv eller med hensyn til en anden kontraherende part kan rejse spørgsmål om manglende efterlevelse
- der etableres fremgangsmåder til at fremme efterlevelse og at der reageres med rådgivning og assistance i tilfælde af manglende efterlevelse.

Ved seneste behandling i rådsarbejdsgruppen for koordinering af FAO-spørgsmål i EU af udkastet til efterlevelseshandling, blev der stillet forslag fra formandskabet om at supplere de ovenstående nævnte sanktionsmuligheder (advarsel og offentliggørelse) med mulighed for, at en kontraherende part ved konstateret manglende efterlevelse har mulighed for at forklare sig overfor det styrende organ om årsagerne til den manglende efterlevelse. Endvidere er stillet forslag om, at den kontraherende parts rettigheder og privilegier under traktaten suspenderes og sluttelig, at det styrende organ, på vegne af komitéens anbefalinger, kan tage nødvendige skridt, for at sikre traktatens efterlevelse. Flere medlemslande har dog udtrykt, at man ikke finder at kunne tilslutte sig, at EU fremsætter disse forslag.

Endvidere finder EU, at teksten vedrørende efterlevelse også bør forholde sig til behovet for fortrolighed i komitéens behandling af sager. Der er i EU bred enighed om, at der bør arbejdes for et højt niveau af fortrolighed.

Det forventes, at der er lande blandt de øvrige FAO-regioner, der ikke deler synspunktet om en hurtig etablering af detaljerede procedurer.

4. Vedtagelse af procedureregler for traktatens styrende organ

Traktaten fastlægger, at det styrende organ skal træffe beslutninger med konsensus med mindre, at der ved konsensus er truffet anden beslutning. Ved Folketingets ratifikation i 2003 blev det oplyst, at alle beslutninger i det styrende organ skal træffes ved konsensus. Det foreliggende udkast til procedureregler indeholder tre alternative forslag:

- 1) Alle beslutninger i det styrende organ træffes med konsensus, medmindre man ved konsensus har besluttet anden fremgangsmåde.
- 2) Flertalsbeslutninger ved procedureregler og 2/3-dels flertalsbeslutninger vedr. 14 specifikke artikler i traktaten vedr.:
 - a) Bestemmelse af adgang til in situ bevarede plantegenetiske ressourcer, hvor der ikke måtte findes national lovgivning.
 - b) Beslutning om fastsættelse af tidsplan for afrapportering fra samarbejdsinstitutioner under CGIAR-systemet.
 - c) Beslutninger om indgåelse af aftaler med relevante internationale institutioner.
 - d) Beslutninger vedr. strategi, der skal fremme frivillige bidrag.

- e) Vise institutionelle bestemmelser for det styrende organ, herunder:
 - i) Give oplysninger og udstikke almindelige retningslinjer for overvågning og vedtagelse af de henstillinger, der er nødvendige for traktatens og det multilaterale systems funktion
 - ii) Vedtage planer og programmer for gennemførelse af traktaten.
 - f) Udnævnelse af sekretær for det styrende organ.
- 3) Flertalsbeslutninger ved procedurespørgsmål.

For både 2 og 3 gælder, at eventuel strid om, hvorvidt et spørgsmål kan henregnes til procedure, skal afgøres af formanden for det styrende organ, assisteret af FAO-sekretariatets juridiske service.

Ovenstående tre muligheder følger af, at traktaten, som ovenfor nævnt, giver mulighed for, at der ved konsensus kan træffes beslutning om anvendelse af fremtidig beslutningsprocedure i traktatens styrende organ, hvor for eksempel flertalsafgørelser vil kunne anvendes.

Kommissionen anbefaler, at EU arbejder for mulighed 2, men er åben for mulighed 3, dog med den tilføjelse, at for både mulighed 2 og 3 skal et 2/3-dels flertal blandt de tilstedeværende kontraherede parter kunne omgøre formandens vurdering.

5. Vedtagelse af finansielle regler for traktatens styrende organ

Udkastet til finansielle regler skitserer, hvor de økonomiske midler til traktatens administrative apparat skal komme fra:

- Bidrag fra FAO's ordinære budget (Traktatens budget og arbejdsplan for 2006/7 foreligger endnu ikke)
- Frivillige bidrag fra de kontraherende parter
- Bidrag fra visse kommercielle udnyttelser af plantegenetiske ressourcer under traktaten, (den centrale fond under administration af det styrende organ) jf. pkt. 1.

Der er en række uafklarede punkter i udkastet, blandt andet om håndteringen af de indkomne midler, og om kontraherende parter til en vis grad skal være forpligtet til at indbetale bidrag. I FAO's udkast er anført ydelse af frivillige bidrag efter en indikativ skala for landenes bidrag til FN.

Den generelle holdning i EU er, at finansieringen af FAO traktatens administrative budget bør ske inden for FAO's ordinære budget, og at EU forventer, at der kontinuerligt vil blive bevilliget penge i FAO's ordinære budget til dette formål, dog med mulighed for enkeltlandenes frivillige bidrag, der dog af EU ikke kan accepteres at skulle ske efter en indikativ skala.

EU lægger endvidere vægt på, at budgettet opdeles i tre klart adskilte dele, dels et administrativt budget, dels et budget for ulandenenes deltagelse og dels et budget indeholde midlerne fra den økonomiske udbyttedeling under sMTA'en, jf. pkt. 1 samt frivillige projektbidrag.

6. Øvrige forhold til drøftelse på mødet i Madrid

Ud over de ovenfor beskrevne fem forhold, skal der på Madrid-mødet drøftes og eventuelt tages stilling til/ske tilslutning til en række øvrige forhold. Disse forhold har modsat de fem beskrevne mere teknisk/proceduremæssig karakter, og følger i stor omfang af den ratificerede traktattekst, og forventes derfor ikke at indeholde væsentlige kontroverser.

Disse er væsentligst:

- Proces for udnævnelse af sekretær for det styrende organ
- Eventuel etablering af permanent teknisk rådgivende komité (skal rådgive det styrende organ i særlig tekniske og videnskabelige spørgsmål), jf. traktatens art 19.3.e.
- Godkendelse af aftaler mellem det styrende organ og de internationale jordbrugsforskningscentre under Den Rådgivende Gruppe for International Jordbrugsforskning (CGIAR) og andre relevante centre (følger af traktatens art. 15)
- Samarbejdsaftale mellem det styrende organ og the Global Crop Diversity Trust, jf. pkt. 2 om finansieringsstrategi.
- Samarbejdsaftale mellem det styrende organ og FAO's Kommission for Genetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug, jf. traktatens art. 17.3.
- Tiltrædelse af traktatens budget for 2006/07. FAO sekretariatet har offentliggjort udkast til arbejdsprogram og tilhørende budget. I dette anslår FAO-sekretariatet et manglende finansieringsbehov på ca. 3,25 mio dollars, når der er taget højde for det nuværende afsatte bidrag på FAO's ordinære budget på 1,12 mio. dollars. Det er dog her vigtigt at bemærke, at dokumentet, og den tilhørende drøftelse heraf på Madrid-mødet, ikke angår spørgsmålet om, hvordan budgettet skal finansieres. Drøftelse og beslutning om finansieringen af budgettet sker i forbindelse med vedtagelse af finansielle regler for traktatens styrende organ, som beskrevet under pkt. 5.

Gældende dansk ret

Der er hverken nationalt eller i EU overordnet lovgivning på området plantegenetiske ressourcer. Der findes lovgivning, som har berøring med traktatens emner, såvel i EU-retten som i den nationale lovgivning. Det gælder frølovgivning, herunder sortsbeskyttelse, samt visse spørgsmål på immaterialretsområdet (patenter).

Konsekvenser

Såfremt det styrende organ på det første møde vedtager obligatoriske bidrag til gennemførelse af traktaten, vil dette kunne medføre økonomiske forpligtigelser for Danmark. Sådanne beslutninger vil dog skulle tages i konsensus, og jf. nedenfor vil Danmark stemme imod dette. I relation til lovgivning, miljøbeskyttelsesniveau og andre væsentlige forhold har gennemførelsen af traktaten ingen konsekvenser for Danmark.

En række plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug, som forvaltes og kontrolleres af Danmark, og som er offentlig ejendom, skal tilsluttes til traktatens multilaterale system, jf. beskrivelsen af sMTA'en. Dette følger af Danmarks ratifikation af FAO-traktaten i 2003. Det samme skal det fællesnordiske materiale i Nordisk Genbank.

For erhvervet, primært planteforædlere og forskere, såvel som for oprindelseslandet (dvs. det sted, hvor den plantegenetiske ressource kommer fra), indebærer traktaten en forenkling i forhold til de gældende regler under Konventionen om Biologisk Mangfoldighed. For at få adgang til en given plantegenetisk ressource skal man i henhold til Konventionen forhandle en bilateral aftale med oprindelseslandet om blandt andet udbyttedeling. En planteforædler har typisk brug for at få adgang til mange plantegenetiske ressourcer og skal dermed indgå mange individuelle aftaler. Den omtalte SMTA forenkler administrativt situationen ved at etablere fælles adgangsbetingelser, så en standardaftale regulerer adgangen til en stor del af de plantegenetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug.

Høring

Forslaget har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrugsraadet, som også fremsender bemærkninger på vegne af Sammenslutningen af Danske Sortsejere, finder, at notatet generelt lægger op til en række hensigtsmæssige beslutninger vedr. traktaten. Landbrugsraadet finder generelt, at det er helt afgørende, at der opbygges et smidigt og omkostningseffektivt system til styring og administration af de midler, der opkræves for kommerciel anvendelse af plantegenetiske ressourcer, som er omfattet af traktaten.

Landbrugsraadet noterer sig i den forbindelse, at der ikke stilles krav om betaling, hvis et produkt er frit tilgængeligt, som det for eksempel er tilfældet inden for UPOV-konventionens bestemmelser om plantenyhedsbeskyttelse. Det gælder derimod ikke ved patentering.

Organisationerne har følgende bemærkninger til de under punkt 1 og 2 opstillede emner:

Ad 1: Standardaftale om betingelser for udveksling af plantegenetiske ressourcer

Ad A.

Landbrugsraadet finder, at i forhold til hvad, der kan udløse krav om betaling til den centrale fond (afsnit A) er det helt afgørende, at mængden af generisk materiale udgør en væsentlig andel. Organisationerne finder derfor, at mulighed 2 er den eneste farbare, idet organisationerne dog lægger vægt på, at andelen af genetisk materiale ikke bør være mindre end de foreslåede 25 pct.

Ad B.

Landbrugsraadet finder det er særdeles uklart, hvad der menes med såvel bruttoindkomst som nettoindkomst, hvorimod det lettest administrerbare vil være, at en vis procentdel af den licens forædleren fastsætter for en given sort indbetales til fonden. Organisationerne lægger endvidere vægt på, at denne andel skal være relativt beskeden i forhold til den samlede licensbetaling. Landbrugsraadet finder derfor, at ingen af de to muligheder er acceptable.

Ad C.

Landbrugsraadet støtter klart mulighed 2, hvorefter forpligtelsen til at betale til fonden følger med til tredjeparten, som overtager forpligtelsen fra den oprindelige modtager. Dette vil ifølge Landbrugsraadet være det enkleste og bedste system.

Ad D.

Landbrugsraadet støtter Kommissionen i, at mulighed 2, hvor der fokuseres på at løse aktuelle stridigheder, er den bedste.

Ad 2: Finansieringsstrategi

Landbrugsraadet lægger vægt på, at de indkomne midler anvendes til bevaring, udvikling og udnyttelse af de plantegenetiske ressourcer, og at det undgås, at der bindes for store midler i bureaukratiske systemer og administration, herunder institutions- og programopbygning.

Organisationerne kan derfor støtte Kommissionen i, at der ikke er tilvejebragt et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag uden, at organisationerne af den grund dog støtter Kommissionens eget forslag, som ikke kendes i detaljer.

Ad 3: Vedtagelse af procedurer som sikrer, at traktaten bliver efterlevet.

Landbrugsraadet finder, at det ikke giver mening at have en traktat, hvis ikke det sikres, at alle parter overholder den.

Ad 4: Vedtagelse af procedureregler for traktatens styrende organ

Landbrugsraadet kan støtte, at der arbejdes videre med muligheden for flertalsafgørelser efter model 2 eller 3.

Ad 5: Finansielle regler for traktatens styrende organ

Landbrugsraadet støtter Kommissionens synspunkt om, at finansieringen af FAO-traktatens administrative del bør ske inden for FAO's ordinære budget, og ønsker at det i hvert fald ikke sker ved bidrag for kommercielle ydelser.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Den danske holdning er, at plantegenetiske ressourcer både skal bevares og anvendes. Det overordnede mål med traktatens standardaftale (sMTA'en) bør være at lette denne anvendelse. sMTA'en skal sikre balance mellem brugere og oprindelseslande gennem en fair udbyttedeling og et gennemskueligt system.

Danmark finder, at plantegenetiske ressourcer under traktaten bør have bidraget med en vis mængde genetisk materiale til det færdige produkt for at udløse et krav om betaling. Endvidere må betalingens størrelse ikke virke prohibitiv på planteforædlernes lyst til at anvende de omhandlede plantegenetiske ressourcer. Det nuværende udkast rummer som beskrevet flere forskellige forslag til, hvordan betalingen i praksis kan foregå, og hvordan man håndterer overførslen af materiale til tred-

jepart. Danmark vil arbejde for at få etableret et enkelt, praktisk gennemførligt system. Det er ydermere vigtigt, at systemet bliver gennemskueligt.

Danmark kan på den baggrund tilslutte sig Kommissionens synspunkter vedrørende sMTA'en.

I forhold til traktatens finansieringsstrategi er det dansk holdning, at bidrag skal ydes på frivillig basis. Danmark kan i øvrigt tilslutte sig de holdninger, som er udtrykt i Kommissionens udkast til finansieringsstrategi.

Danmark vil arbejde for en snarlig vedtagelse af detaljerede procedurer til at fremme efterlevelsen af traktaten ("compliance"). Procedurerne skal basere sig på tilbud om samarbejde og assistance, hvilket er i overensstemmelse med generel dansk politik anvendt ved udformning af compliance-mekanisme i andre internationale traktat/konventionssammenhænge på miljø/natur-området. Vedrørende formandskabets forslag om at supplere sanktionsmulighederne (advarsel og offentliggørelse) med mulighed for, at

1. en kontraherende part ved konstateret non-compliance kan inviteres til at forklare sig overfor det styrende organ om årsagerne til den manglende efterlevelse;
2. at den kontraherende parts rettigheder og privilegier under traktaten suspenderes, og
3. at det styrende organ, på vegne af komitéens anbefalinger kan tage ethvert andet skridt, man finder nødvendigt, for at sikre traktatens efterlevelse kan Danmark ikke tilslutte sig pkt. 2 og 3., idet disse forslag ikke findes at være i overensstemmelse med traktatens art. 21, idet det heri fastsættes, at efterlevelsessprocedurerne skal omfatte overvågning, rådgivning og støtte.

Vedrørende vedtagelse af procedureregler for det styrende organ er det dansk holdning, at alle beslutninger med væsentlige konsekvenser for de enkelte medlemslande skal træffes i konsensus. Derimod bør spørgsmål af proceduremæssig karakter, eller som ikke har væsentlige konsekvenser for medlemslandene, kunne træffes i en form for flertalsafgørelse. Denne holdning til beslutningsprocedure ligger på linje med det generelle standpunkt, som Danmark agerer efter i andre internationale traktat/konventions-sammenhænge på miljøområdet.

Det betyder, at Danmark kan tilslutte sig holdningen hos øvrige EU-lande, der alle har tilkendegivet, at man ud fra ønsket om en funktionsdygtig traktat arbejder for flertalsbeslutninger ved procedure spørgsmål, mens der ved substansspørgsmål, herunder forhold der kan indebære væsentlige økonomiske konsekvenser, ønskes konsensusbeslutninger. DK kan derfor tilslutte sig Kommissionens position om at arbejde for mulighed 2 under pkt. 4. (2/3-flertalsbeslutninger). Der gøres opmærksom på, der i det rammenotat som blev forelagt Folketinget i 2003 ved ratifikationen af traktaten, blev oplyst til Folketinget, at det styrende organs beslutninger skulle træffes med konsensus.

For så vidt angår de finansielle regler, finder Danmark, at finansieringen af traktatens administrative del bør ske inden for det ordinære FAO-budget, dog med mulighed for enkeltlandes frivillige bidrag. Der skal dog ikke opereres med en indikativ skala for frivillige bidrag.

Det forventes ikke, at de øvrige forhold, som det styrende organ skal forholde sig til på Madrid-mødet (beskrevet under pkt. 6.), vil indeholde forhold af væsentlig betydning for Danmark. Forholdene følger for hovedparten af traktaten, hvor rammerne er beskrevet. Danmark vil derfor på Madrid-mødet have opmærksomheden rettet mod at sikre, at udmøntningen af forholdene er i overensstemmelse med traktaten.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg, jf. aktuelt notat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. november 2003 forud for Rådsmøde (Landbrug og Fiskeri) den 17. november 2003. Sagen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg, jf. supplerende aktuelt notat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. maj 2002 forud for Rådsmøde (Landbrug og Fiskeri) den 27. maj 2002.